

**ДО 75-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
КАНДИДАТА БІОЛОГІЧНИХ НАУК,
ДОЦЕНТА КАФЕДРИ ЗООЛОГІЇ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
МАКСИМОВОЇ ЮЛІЇ ПЕТРІВНИ**

Юлія Петрівна Максимова народилася 4 березня 1935 року в Росії на Тамбовщині. Після закінчення середньої школи № 2 м. Расказово, Юлія Петрівна в 1953 році успішно складає вступні іспити до Саратовського сільськогосподарського інституту та стає студенткою факультету захисту рослин від шкідників і хвороб. У цей час виявляються характерні риси Юлії Петрівни — наполегливість, цікавість до знань, різнобічність наукових інтересів, прагнення одержати не тільки агрономічні знання, а в цілому фундаментальну біологічну освіту. Як фахову спеціалізацію Юлія Петрівна обирає ентомологію, якій не зрадила впродовж всього свого життя.

Після закінчення в 1958 році інституту Ю.П. Максимова працює в Ростовському обласному управлінні сільського господарства, де відразу призначається головним начальником відділу по захисту рослин трьох районів — Костянтинівського, Семікоракорського та Миколаївського. У цей час вона глибоко знайомиться на практиці з науковою системою захисту сільськогосподарських культур.

Набутий досвід практичної роботи викликає у Юлії Петрівни бажання займатися науковою роботою. З 1960 по 1961 рр. вона працює науковим співробітником відділу захисту рослин Донського науково-дослідного інституту рослинництва (м. Ростов-на-Дону). З 1961 року навчається в аспірантурі при кафедрі ентомології на біологічному факультеті Харківського державного університету ім. М. Горького. На становлення Ю.П. Максимової як науковця-ентомолога велике значення мало спілкування з професором С.І. Медведєвим — визнаним ученим як у нашій країні, так і далеко за її межами та з професорами Д.С. Шапіро, М.П. Божко та Г.П. Дубінським.

З 1 вересня 1964 року, після закінчення аспірантури, Ю.П. Максимова працює на кафедрі зоології Харківського державного педагогічного інституту імені Г.С.Сковороди, де пройшла шлях від асистента (1964-1966 рр.), старшого викладача (1966-1970 рр.), доцента (1970-1981 рр.), завідувача кафедри (1987-1993 рр.). На кожній посаді Юлія Петрівна завжди залишалася сама собою: принциповою, вимогливою до себе та інших, надзвичайно працьовитою та працездатною. Захищена в 1969 році кандидатська дисертація визначила подальшу наукову спрямованість її досліджень, втілену в численні статті з фауністики та екології комах-шкідників зелених насаджень в урбоекосистемах. Юлія Петрівна на сьогодні є знаним фахівцем, що спеціалізується на вивченні фауни жуків родини Златки Лівобережної України та Криму. До кола її наукових інтересів входять також проблеми медичної ентомології. Ю.П. Максимова впродовж усіх років роботи в нашому університеті викладає свій улюблений курс зоології безхребетних.

Особливого змісту і значення в педагогічній діяльності Ю.П. Максимової набуло природоохоронне виховання студентів, формування у них екологічної культури. Юлія Петрівна – невтомний пропагандист екологічних знань, організатор багатьох практичних природоохоронних заходів. Вона була фундатором створення в нашому університеті одного з найкращих у державі первинного осередку Українського товариства охорони природи. Юлія Петрівна, разом з колегами І.О. Кривицьким, О.П. Крапивним, В.І. Кузнецовою, створила ефективну цілеспрямовану навчально-виховну систему, за якою здійснюється підготовка майбутніх учителів біології. Складовими цієї системи є природоохоронна освіта, пропагандистські заходи та науково-дослідний пошук, які взаємно доповнюють один одного. Ця система розрахована на весь період навчання студентів. Ю.П. Максимова стояла у витоків ідеї переростання навчально-теоретичних аспектів природоохоронної підготовки студентів у розгалужену сферу практичних природоохоронних заходів. З її ініціативи впроваджувалися нові активні форми і методи природоохоронного виховання, а саме: участь студентів у роботі відділень охорони природи факультетів громадських професій (ФГП), де здійснювалася підготовка лекторів-пропагандистів, діяльність на природничому факультеті студентської дружини з охорони природи імені В. Рінчинова (Юлія Петрівна була її незмінним куратором упродовж 30 років), робота науково-практичного загону “Ікар”. Практична природоохоронна діяльність студентів передбачала вивчення і охорону

рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин, боротьбу з браконьерством, проведення різних природоохоронних операцій, інспектування заповідників, виступи агітбригад у школах та на виробничих підприємствах, проведення екологічного моніторингу з метою визначення рівня забрудненості навколишнього середовища та комплекс інших практичних заходів

Ю.П. Максимова належить до небагатьох людей у Харківській області, які впродовж такого тривалого часу були б так безкорисливо віддані громадській природоохоронній діяльності і користувалися таким заслуженим авторитетом серед природоохоронців, як вона. Про це свідчать й такі високі державні нагороди, як Медаль Президії Верховної Ради СРСР (1970 р.), значок “Відмінник народної освіти України” (1976 р.), дві срібних медалі ВДНГ СРСР (1988 і 1990 рр.), медаль А.С. Макаренка (1991 р.), Почесна Грамота Українського товариства охорони природи (1992 р.), Почесна Грамота Харківської облдержадміністрації (1994 р.), які отримала Ю.П. Максимова за самовіддане служіння справі охорони природи та виховання екологічної культури студентської молоді.

Лекції, практичні заняття, екскурсії та консультації, які проходять під керівництвом Ю.П. Максимової, досвідченого педагога, стаж роботи якої вже майже півстоліття, з великим задоволенням та інтересом відвідують студенти. Ці заняття – не просто передача знань від викладача до студента, вони є уроками мудрого Вчителя, за плечима якого довге, складне й надзвичайно цікаве життя. Юлія Петрівна не тільки високопрофесійний педагог, вона передає студентам свою безмежну любов до зоологічної науки, благоговіння перед кожною живою істотою, перед кожним створінням Природи. Ю.П. Максимова – великий Майстер педагогічної справи, її діяльність – складне мистецтво формування найкращих рис особистості майбутнього вчителя, його духовного розвитку та професійного зростання.

Професорсько-викладацький та студентський колективи природничого факультету бажають Юлії Петрівні міцного здоров'я, невичерпної енергії та реалізації нових творчих задумів, довгих років активного життя.